
BWRDD UCHELGAIS ECONOMAIDD GOGLEDD CYMRU

8 Tachwedd, 2024

TEITL: Diweddariad: Swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru – Trosglwyddo i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig

AWDUR: Alwen Williams, Cyfarwyddwr Portffolio a Phrif Weithredwr Dros Dro y CBC
Dylan J. Williams, Prif Weithredwr Arweiniol Cyngorau Gogledd Cymru ar gyfer y Bwrdd Uchelgais

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yw cyflwyno diweddariad pellach ar gynnydd i sefydlu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC), gyda ffocws penodol ar ymgymryd â throsglwyddiad arfaethedig swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru i'r CBC.
- 1.2. Ceisio cymeradwyaeth gan y Bwrdd i ymestyn y trefniant i ryddhau amser y Cyfarwyddwr Portffolio am ddau ddiwrnod yr wythnos i ymgymryd â rôl y Prif Weithredwr Dros Dro tan 31 Mawrth, 2025 neu'r dyddiad trosglwyddo, yn dibynnu p'un fydd gyntaf. Bydd yr holl gostau cyflogaeth a chostau cysylltiedig ar gyfer y trefniant hwn yn parhau i gael eu talu gan CBC y Gogledd.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. I dderbyn y diweddariad cynnydd ar y gwaith i sefydlu CBC y Gogledd, gan gynnwys trosglwyddo'r Cynllun Twf a symud ymlaen ar dasgau sy'n ofynnol i gyflawni swyddogaethau statudol y CBC.
- 2.2. Awdurdodi'r Cyfarwyddwr Portffolio i gytuno ar raglen a dyddiad drosglwyddo ddiwygiedig gyda'r Awdurdodau Lleol a phartneriaid Addysg Uwch ac Addysg Bellach o fewn y dyddiad targed o 31 Mawrth, 2025.
- 2.3. Cymeradwyo bod y trefniadau dros dro i ryddhau amser y Cyfarwyddwr Portffolio am ddau ddiwrnod yr wythnos i ymgymryd â rôl y Prif Weithredwr Dros Dro yn cael eu hymestyn tan 31 Mawrth, 2025 neu'r dyddiad trosglwyddo, yn dibynnu p'un fydd gyntaf.

3. Y RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Ym mis Rhagfyr 2021/mis Ionawr 2022, cytunodd Cabinet a Phwyllgorau Gweithredol pob un o'r chwe Awdurdod Lleol a phartneriaeth ehangach y Bwrdd Uchelgais, mewn egwyddor, y dylid trosglwyddo swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (y Bwrdd Uchelgais) trwy gytundeb dirprwyo i'r CBC. Mae'r fframwaith statudol a sefydlu'r CBC yn gofyn am y ffocws a'r adnoddau sydd eu hangen i ddatblygu'r gwaith trosglwyddo. Mae angen cymeradwyaeth gan yr holl sefydliadau partner a Llywodraethau cyn y gellir cwblhau'r trosglwyddo.

3.2. Mae swyddogaethau a threfniant partneriaeth y Bwrdd Uchelgais wedi'u nodi yn GA2 ar hyn o bryd. Mae hyn hefyd yn cynnwys y trefniadau llywodraethu a'r trefniadau hirdymor ar gyfer cefnogi'r Cynllun Twf a'r Swyddfa Rheoli Portffolio yn ariannol i gyflawni'r cynllun. Dan y cytundeb dirprwyo arfaethedig, byddai'r Cynllun Twf a'r trefniadau ariannol cysylltiedig yn trosglwyddo i'r CBC a byddai'n ymateb yn rhannol i'r pŵer a roddir i'r CBC i hyrwyddo lles economaidd rhanbarthol. Mae'r swyddogaeth Llesiant Economaidd hon yn cyd-fodoli â phwerau datblygu economaidd pob un o Gyngorau'r Gogledd. Bydd angen i bartneriaid rhanbarthol gytuno a chyd-ddatblygu sut bydd y swyddogaethau hyn yn gweithio'n rhanbarthol, fel rhan o sefydlu'r CBC. Mae angen cydnabod hefyd bod y penderfyniadau gwreiddiol mewn egwyddor i drosglwyddo'r Cynllun Twf wedi'u gwneud pan oedd cysyniad y CBC yn dal i gael ei ddatblygu. Felly, bydd yr union fodel ar gyfer y trefniadau trosglwyddo yn cael ei gytuno gyda phartneriaid fel rhan o'r camau nesaf.

3.3. Er mwyn gweithredu'r trosglwyddiad, mae yna faterion cyfreithiol allweddol sy'n cael eu datblygu:

- i. Cytundeb gyda'r Llywodraethau ar drosglwyddo (novation) y Cynllun Twf drosodd i'r CBC a'r model ar gyfer cyflawni hyn. Mae'r egwyddor i drosglwyddo wedi derbyn cefnogaeth y llywodraeth.
- ii. Penderfyniadau ffurfiol gan y partïon i Gytundeb Llywodraethu 2 (GA2) a'r CBC i gytuno i drosglwyddo swyddogaethau'r Cynllun Twf a swyddogaeth y Corff Atebol i'r CBC.
- iii. Creu Cytundeb Cydweithio rhwng partïon GA2 a'r Cyd-bwyllgor Corfforedig. Bydd y cytundeb yn olynydd i GA2 ac mewn sawl ffordd bydd yn adlewyrchu'r trefniadau presennol. Fodd bynnag, bydd statws corfforaethol gwahanol y CBC yn golygu y bydd angen mynd i'r afael ag agweddau ar y cytundeb mewn ffyrdd gwahanol. Mae'r rhain yn adlewyrchu'r ffaith bod GA2 wedi creu Cyd-bwyllgor o'r Gyngorau Cyfansoddol gyda phwerau dirprwyedig tra bod y CBC (er gwaethaf ei enw) yn gorfforaeth statudol. Y nod, fodd bynnag, yw adlewyrchu a cheisio ailadrodd y trefniadau partneriaeth o fewn y model trosglwyddo a darparu fframwaith cytundebol i sicrhau bod y Cynllun Twf yn cael ei gyflawni a pharhau ag ymrwymadau ariannol y partneriaid i'r prosiect.

3.4. Gosodwyd 1af Tachwedd fel dyddiad targed dros dro ar gyfer trosglwyddo swyddogaethau o'r Bwrdd Uchelgais i Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd. Roedd y dyddiad hwn yn dibynnu ar dderbyn y cymeradwyaethau gofynnol ar gyfer trosglwyddo ac mae nifer o gamau a phenderfyniadau allweddol yn parhau heb eu gwneud. Mae'r rhain yn cynnwys:

- cytundeb ar y model llywodraethu ar gyfer gwneud penderfyniadau.
- cylchredeg a chytuno ar y GA3 drafft (olynydd GA2) i wneud trefniadau codio.
- dod i gytundeb novation ar gyfer y Cynllun Twf gyda Llywodraeth Cymru.
- cwblhau cytundeb partneriaeth GA3.

3.5. Felly mae dyddiad trosglwyddo o 1af Tachwedd, 2024 yn anghyraeddadwy.

4. CEFNIDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Mae sefydlu'r CBC yn ofyn cyfreithiol, ac mae'r amserlen i weithredu'r dyletswyddau statudol a bennir yn y ddeddfwriaeth, sef cynhyrchu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a Chynllun Datblygu Strategol Rhanbarthol yn pwysu.

- Mae gwaith i ddatblygu'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a'r Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol cysylltiedig yn mynd rhagddo'n dda a'r targed yw cyflwyno i'r Llywodraeth yn haf 2025.
 - Sefydlwyd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol a chynhaliodd ei gyfarfod cyntaf ar 1 Hydref, 2024. Nid yw'r gwaith o ddatblygu'r Cynllun Datblygu Strategol wedi datblygu gymaint oherwydd cyfyngiadau capasiti. Y cam cyntaf yw llunio Cytundeb Cyflawni ac mae adnoddau'n cael eu hadnabod ar hyn o bryd i gefnogi hyn.
 - Adroddwyd am gynnydd wrth drosglwyddo'r Cynllun Twf i'r CBC yn eu cyfarfodydd ar 6 Medi ac 11 Hydref – gyda risgiau allweddol ar amserlenni wedi'u hamlygu yn ystod y cyfarfod olaf. Gofynnodd y CBC i gynllun cynhwysfawr a llinell amser i gael eu cyflwyno er eu hystyriaeth yn eu cyfarfod ar 22 Tachwedd (gweler 4.6).
- 4.2. Mae'r CBC hefyd yn ddarostyngedig i ddyletswyddau mwy cyffredinol awdurdodau lleol, megis y Ddeddf Cydraddoldeb, Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol, safonau'r Gymraeg dan Fesur y Gymraeg 2011, a deddfwriaeth arall, yn yr un modd ag awdurdodau lleol. Er bod hyn yn angenrheidiol ar gyfer endid Llywodraeth Leol newydd, mae'n ychwanegu'n sylweddol at lwyth gwaith sefydlu'r CBC.
- 4.3. Nodwyd ym mis Mawrth bod angen gwaith sylweddol o hyd i gwblhau sefydlu'r CBC. Mae angen sylw a diwydrwydd manwl wrth ymgymryd â'r trosglwyddiad er mwyn sicrhau nad yw'n effeithio ar gyflawni Cynllun Twf Gogledd Cymru, gwaith y Bwrdd Uchelgais a'i swyddogion cefnogol.
- 4.4. Ym mis Mehefin 2024, cymeradwyodd y Bwrdd y trefniant i ryddhau'r Cyfarwyddwr Portffolio, Alwen Williams, i ymgymryd â rôl Prif Weithredwr Dros Dro y CBC am ddau ddiwrnod yr wythnos tan 31 Hydref, 2024. Roedd y trefniant estynedig hwn ar y sail y byddai ymgynghoriad ffurfiol TUPE gyda gweithwyr Swyddfa Rheoli Portffolio Uchelgais Gogledd Cymru yn cael ei gwblhau a byddai'r trosglwyddo a phenodi Alwen Williams fel Prif Weithredwr y CBC yn dechrau o 1af Tachwedd, 2024.
- 4.5. Hyd yn hyn, mae cynnydd wedi'i gyflawni drwy Brif Weithredwr rhan-amser dros dro, gyda Phrif Swyddog Ariannol a Swyddog Monitro Cyngor Gwynedd wedi'u penodi i ymgymryd â'u rolau statudol priodol ar ran y CBC. Mae gwasanaethau cyfreithiol ac ariannol yn ogystal â swyddogaethau cymorth ehangach fel AD, TG a Gwasanaethau Democratiaeth hefyd yn cael eu darparu gan Gyngor Gwynedd. Y bwriad yw i'r trefniadau hyn barhau i gefnogi'r broses drosglwyddo.

Amserlen ddiwygiedig ar gyfer trosglwyddo'r Cynllun Twf

- 4.6. Mae opsiynau trosglwyddo diwygiedig yn cael eu hystyried a byddant yn anelu at sicrhau'r cymeradwyaethau gofynnol i drosglwyddo'r Cynllun Twf, ei gyllid a'r Swyddfa Rheoli Portffolio i'r CBC erbyn 31 Mawrth, 2025 fan bellaf.
- 4.7. Er mwyn trosglwyddo swyddogaethau'r Bwrdd Uchelgais, gan gynnwys y Cynllun Twf a'r Swyddfa Rheoli Portffolio i'r CBC, mae sawl ffrwd waith penodol a rhyng-gysylltiedig wedi'u sefydlu ac mae pob un wedi cyfrannu ac ymrwymo i raglen waith i gyflawni trosglwyddo swyddogaethau'r Bwrdd Uchelgais i'r CBC. Mae Bwrdd Prosiect Gweithredu'r CBC yn cyfarfod yn wythnosol i oruchwylio'r ffrydiau gwaith a sicrhau bod cerrig milltir allweddol yn cael eu cyflawni gyda risgiau allweddol yn cael eu hadnabod a'u rheoli. Mae swyddogion o'r Swyddfa Rheoli Portffolio a Chyngor Gwynedd yn cael eu cynrychioli ar y bwrdd prosiect.

4.8. Mae adnoddau rheoli rhaglen gweithredu'r CBC wedi bod ar waith ers mis Ionawr 2024. I ddechrau, darparwyd hyn drwy secondiad gan Lywodraeth Cymru - trefniant a ddaeth i ben ym mis Mai 2024. Ym mis Gorffennaf 2024, ymunodd y contractwr David Hole â thîm y Swyddfa Rheoli Porffolio i ddarparu'r capasiti Rheoli Rhaglen. Mae'r cymorth hwn yn hanfodol i gefnogi'r Prif Weithredwr Dros Dro i fodloni disgwyliadau gweithredol a statudol ac i weithio ochr yn ochr â Swyddog Adran 151 a Swyddog Monitro'r CBC a chydweithwyr ehangach yn y gwasanaethau Cyfreithiol, Cyllid, Adnoddau Dynol a TG a Gwasanaethau Democratiaeth o Gyngor Gwynedd sy'n aelodau o fwrdd prosiect y CBC.

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

5.1. Bydd costau sy'n gysylltiedig â throsglwyddo swyddogaethau i'r CBC yn gysylltiedig yn bennaf â gwariant ar amser swyddogion, cyfreithiol ac ariannol. Bydd cyllid yn cael ei dynnu o gyllidebau presennol y Bwrdd Uchelgais a'r CBC. Bydd cymorth cyfreithiol, Adnoddau Dynol, Cyllid, TG a Gwasanaethau Democratiaeth yn cael ei ddarparu drwy adnoddau Cyngor Gwynedd.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

6.1. Mae'r adroddiad yn nodi ar lefel uchel yr hyn a gynigir.

6.2. Mae'r Cynllun Twf yn bartneriaeth ffurfiol rhwng Llywodraethau'r DU a Chymru a'r 6 awdurdod cyfansoddol. Mae'n seiliedig ar bortffolio ac mae cyllid yn cael ei dynnu i lawr drwy lythyr cyllido blynyddol ffurfiol sy'n gytundeb grant a wnaed gan yr awdurdod lletya ar ran deg partner GA2. Mae rhyddhau cyllid ar gyfer unrhyw gyfnod yn amodol ar berfformiad gweithredu'r Cynllun Twf a gall y Llywodraethau ei ddal yn ôl. Mae trosglwyddo swyddogaethau'r Cynllun Twf i'r CBC yn fater i'r Awdurdodau Lleol a bydd angen cytundeb rhwng yr holl bartïon i GA2. Bydd dyddiad trosglwyddo diwygiedig yn cael ei sefydlu mewn cytundeb â'r partneriaid hyn, ond bydd y Bwrdd yn derbyn adroddiadau ac yn cael ei ymgynghori ar y penderfyniadau allweddol.

6.3. Mae nifer o faterion llywodraethu a chyfreithiol y mae angen eu rheoli fel rhan o'r cyfnod pontio. Amlygir y rhain ym mharagraff 3.3 a 3.4.

ATODIADAU:

Dim

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Rwyf wedi cyfrannu at y rhaglen hon a gallaf gadarnhau'r materion a nodir yn yr adroddiad a chrynodeb o'r Materion Cyfreithiol. Er bod cwblhau'r trosglwyddiad hwn cyn gynted â phosibl yn flaenoriaeth, mae'r un mor bwysig bod y broses yn cael ei chwblhau'n effeithiol er mwyn sicrhau proses ddi-dor sy'n galluogi cyflawni effeithlon a pharhaus o'r Cynllun Twf gyda'r partneriaid."

ii. **Swyddog Cyllid Statudol:**

“Mae swyddogion o'r Gwasanaeth Cyllid yn parhau i ddarparu cymorth i hwyluso datblygiad pellach y Cyd-bwyllgor Corfforedig. Mae cyllidebau a gwariant y CBC a'r Cynllun Twf yn destun adolygiad rheolaidd ac rwy'n hyderus bod y trefniadau ariannol yn gadarn a byddant yn parhau felly beth bynnag fo'r dyddiad newydd fydd yn cael ei bennu ar gyfer y trosglwyddiad y Cynllun Twf i'r CBC.”